

Sarajevo, 30.11.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.11.2020. - 27.11.2020.

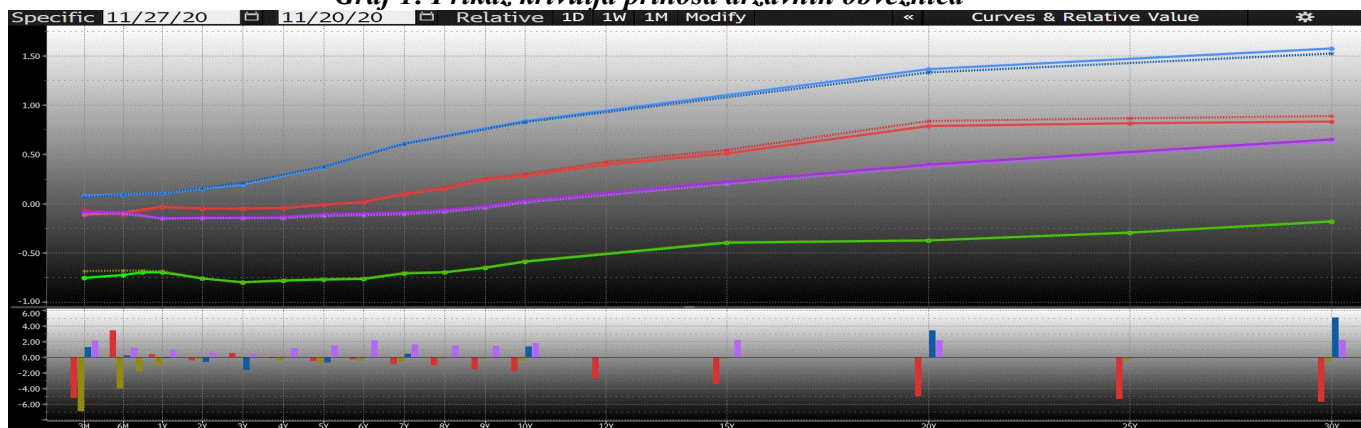
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	20.11.20 - 27.11.20			20.11.20 - 27.11.20			20.11.20 - 27.11.20			20.11.20 - 27.11.20		
2 godine	-0,75	-	-0,76	↘	0,16	-	0,15	↘	-0,04	-	-0,04	→
5 godina	-0,76	-	-0,77	↘	0,37	-	0,36	↘	-0,01	-	-0,01	→
10 godina	-0,58	-	-0,59	↘	0,82	-	0,84	↗	0,30	-	0,28	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	20.11.20	-	27.11.20
3 mjeseca	-0,649	-	-0,695
6 mjeseci	-0,683	-	-0,724
1 godina	-0,664	-	-0,671

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.11.2020. godine (pune linije) i 20.11.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu. Pad prinosa od 2 do 4 bazna poena zabilježen je kod italijanskih obveznica, dok su promjene kod prinosa ostalih obveznica uglavnom bile ispod 1 baznog poena.

Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da su vidljivi određeni zabrinjavajući signali u posljednjim objavljenim ekonomskim indikatorima, navodeći indikatore koji se tiču kreditiranja, investicija, kao i pristupa finansiranju za male i srednje kompanije. Navedeno će prema Laneu zahtijevati da se instrumenti ECB ponovo prilagode, kao odgovor na razvoj situacije, te da se osigura da uslovi finansiranja ostanu povoljni i da podrže ekonomski oporavak. Lane je naglasio da će kupovina imovine u hitnim slučajevima biti nastavljena dok se ne ispune određeni uslovi. Naredna sjednica ECB se održava 10. decembra, a povećana su očekivanja da bi na toj sjednici mogla biti donijeta odluka o povećanju pandemijskog programa (PEPP), trenutne vrijednosti 1,35 biliona EUR, kao i ponude dugoročnog finansiranja za banke.

Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da „sve u svemu, očekujemo da inflacija bude blizu 1% u 2021. godini i da se kreće ka 1,2% ili 1,3% u 2022. godini“. U septembru je ECB prognozirala prosječnu inflaciju od 1,3% za obje navedene godine. Tokom prošle sedmice je objavljen i zapisnik sa posljednje sjednice ECB, održane krajem oktobra, koji je pokazao da se članovi UV uglavnom slažu da bi bilo potrebno izvršiti prilagođavanje instrumenata monetarne politike na decembarskoj sjednici, uzimajući u obzir snažniji pad u zamahu privrednog rasta, kao i slabljenje dinamike inflacije (više nego što je ranije očekivano), te pogoršanje u odnosima rizika. Ovaj zapisnik je pokazao i to da je nekoliko članova UV izrazilo skepticizam vezano za efikasnost dodatnih kupovina obveznica, što predstavlja još jedan nagovještaj da će ECB razmotriti povećanje iznosa koji je namijenjen za dugoročno finansiranje banaka.

U objavljenom izvještaju ECB se navodi da su vlade i centralne banke suočene sa „varljivom ravnotežom“ između šokiranja ekonomije, ukoliko previše brzo ukinu podršku uvedenu zbog pandemije, i kontinuirane podrške ekonomiji ukoliko ove mjere ostanu isuviše dugo na snazi. U izvještaju finansijske stabilnosti ECB se navodi da bi cjenovni rast rezidencijalnih nekretnina mogao biti suočen sa „suprotnim vjetrovima“ u dolazećem periodu, a kao rezultat izraženog pada GDP-a, povjerenja potrošača, te očekivanja vezano za zaposlenost. Takođe, navodi se da će banke u eurozoni vjerovatno morati ostaviti sa strane više novca kako bi mogle da apsorbuju gubitke kada državne podrške, uvedene zbog padnemije, budu okončane i kada se ekonomija bude borila sa ogromnim povećanjem dugovanja. Dalje je navedeno da su rezervacije za gubitke po osnovu kredita prema kompanijama niže u poređenju sa prethodnim krizama, te ispod onih koji se bilježe u SAD, djelimično zbog toga što su mjere evropskih vlada i ECB smanjile rizik od bankrotstva, te djelimično i zbog slabe profitabilnosti banaka.

Najbliži saradnik premijera Italije Conte, Fraccaro, je izjavio da bi ECB trebalo da izbriše ili da zauvijek zadrži državne obveznice koje kupuje tokom krize kako bi pomogla zemljama da se oporave. U međuvremenu, ministar finansija Italije Gualtieri je izjavio da će njegova vlada zatražiti dodatno proširenje deficita u prvim mjesecima 2021. godine, te da je svjesna potrebe da se pojačaju mjere za pomoć biznisima. Član UV ECB De Galhau je krajem protekle sedmice odbacio prijedlog Italije da ECB razmotri otpis duga koji je kupljen tokom pandemije.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	NOV	86,0	87,6	91,1
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	NOV	-17,6	-17,6	-15,5
3.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	NOV	99,0	98,1	101,7
4.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	NOV	92	90	94
5.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	DEC	-4,9	-6,7	-3,2
6.	IFO indeks poslovnog povj. za 6 mjeseci – Njemačka	NOV	93,5	91,5	94,7
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	NOV	53,2	53,6	54,8
8.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	NOV	42,0	41,3	46,9
9.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	NOV	45,6	45,1	50,0
10.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	III kvartal	8,2%	8,5%	-9,8%
11.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	III kvartal	18,2%	18,7%	-13,8%
12.	GDP – Finska (kvartalno)	III kvartal	-	3,3%	-3,9%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	SEP	-	-1,4%	-2,6%
14.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	OKT	10,3%	10,5%	10,4%
15.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	OKT	1,8%	2,7%	-0,8%
16.	Maloprodaja – Španija (G/G)	OKT	-3,9%	-2,7%	-3,3%
17.	Maloprodaja – Portugal (G/G)	OKT	-	-0,7%	0,5%
18.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	OKT	-	8,1%	11,0%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	OKT	-	4,6%	3,7%
20.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	NOV	0,0%	0,2%	0,1%
21.	Stopa inflacije – Belgija	NOV	-	0,51%	0,74%
22.	Stopa nezaposlenosti – Finska	OKT	-	7,4%	7,6%

Administracija opštih usluga je objavila da je jasno da je Biden pobjednik predsjedničkih izbora. Imenovanje pokreće formalni proces tranzicije, dajući Bidenu i njegovom timu pristup sadašnjim službenicima agencije, informativnim knjigama, finansiranju vrijednom oko 6 miliona USD i drugim vladinim resursima. Predsjednik Trump je potvrdio da je ovlastio savezne agencije da rade na tranziciji. Pored ulaska Bidena u Bijelu kuću, tržišta, takođe, pozdravljaju sve veće izgleda da bivša predsjednica Federa Yellen bude izabrana za sljedećeg ministra finansija. Yellen bi bila presudna za posredovanje u pregovorima o stimulatvnom paketu u politički podijeljenom Kongresu, koji se do sada nije uspio dogovoriti o još jednoj rundi pomoći. U međuvremenu, predsjednik Federa iz Čikaga Evans je upozorio da je „nedostatak snažne fiskalne podrške, već odobrene ili sa sigurnošću najavljene u bliskoj budućnosti, veliki rizik za ekonomiju“, te dodao da bi u svakom slučaju favorizirao veću fiskalnu podršku. Izbor Bidena da Yellen predloži na mjesto ministrice finansija predstavlja signal da planira da agresivno djeluje kako bi se ekonomija oporavila, uzimajući u obzir da kada je Yellen bila predsjednica Federa nije oklijevala da upotrijebi stimulatvne mjere.

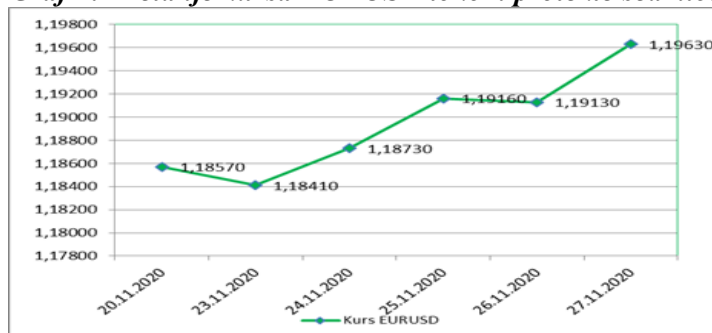
Tokom protekle sedmice objavljen je zapisnik sa posljednje sjednice FOMCa, koja je održana 4. i 5. novembra, a iz kojeg je vidljivo da je većina učesnika raspravljala o mogućnostima obezbjeđenja dodatnih olakšica, ukoliko to bude potrebno, te su istakli da bi se okolnosti mogle promijeniti u pravcu tempa i kompozicije otkupa aktive. Većina je predložila kvalitativan pristup zasnovan na ishodu, odnosno rezultatima. Krajem sedmice još uvijek aktuelni predsjednik SAD Trump je izjavio da ukoliko izborni kolegij potvrdi pobjedu Bidena „oni su zasigurno napravili grešku“, ali će se on ipak odreći vlasti i napustiti Bijelu kuću.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor P	NOV	53,0	56,7	53,4
2.	PMI uslužni sektor P	NOV	55,0	57,7	56,9
3.	FHFA indeks cijena kuća	SEP	0,8%	1,7%	1,5%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	20. nov	-	3,9%	-0,3%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. nov	730.000	778.000	748.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. nov	6.000.000	6.071.000	6.370.000
7.	Lična potrošnja	OKT	0,40%	0,50%	1,2%
8.	Lični dohodak	OKT	-0,1%	-0,7%	0,7%
9.	PCE deflator (G/G)	OKT	1,2%	1,2%	1,4%
10.	Povjerenje potrošača Un. Mičigen F	NOV	77,0	76,9	81,8

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1857 na nivo od 1,1963, pri čemu je zabilježen najveći nivo od maja 2018. godine.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Premijer Johnson je potvrdio je da će zatvaranje Engleske na nacionalnom nivou biti završeno ove sedmice, da bi ga zamijenio stroži troslojni sistem regionalnih ograničenja koji bi trebao trajati do proljeća sljedeće godine. Guverner BoE Bailey je upozorio da bi ekonomski trošak Brexita bez dogovora dugoročno mogao biti veći od štete koju je nanio korona virus. Ministar finansija Sunak je izjavio da neće biti povratka mjerama štednje, čak iako kriza zbog korona virusa još više gura britanski dug iznad 2 biliona GBP. Sunak, koji je ubrzao masovna povećanja državne potrošnje i smanjenja poreza oko 10% ekonomske proizvodnje, je rekao da će najaviti „veoma značajan“ porast finansiranja javnih usluga. Krajem sedmice Sunak je izjavio da put javnih finansija koji je bio određen, odnosno prognozirani od strane zvaničnika, nije bio održiv, te da je najbliži tome da će trebati rast poreza. Ipak, Sunak je odbio da se obaveže na rast poreza, ističući da bilo koja odluka treba da sačeka godišnju izjavu o budžetu koja će se prezentovati početkom naredne godine.

Istraživanje je pokazalo da je maloprodaja u Velikoj Britaniji tokom ovog mjeseca zabilježila najveći pad od juna, pod uticajem zatvaranja ekonomije, iako je pad bio manji nego što se većina ekonomista pribojavala jer je online prodaja pokazala određeno zaostajanje.

Kancelarija za budžetsku odgovornost (OBR) Velike Britanije je objavila posljednja predviđanja za ekonomiju Velike Britanije i za javne finansije. U centralnom scenariju OBR očekuje da će stopa rasta GDP-a u ovoj godini iznositi -11,3%, dok će deficit u 2020/21. iznositi 394 milijarde funti ili 19% GDP-a. Uzimajući u obzir slab napredak pregovora o pitanju trgovinskog sporazuma između Velike Britanije i EU OBR je smatrao neophodnim da se sačini analiza za scenario bez dogovora, koji pokazuje trajno pogoršanje ekonomije od skoro 2%, na već ranije pretpostavljenih 4% gubitka. To će rezultirati povećanim državnim zaduživanjima od 12 milijardi GBP tokom 3 godine, kao i da bi broj nezaposlenih bio za 300.000 veći, nego što bi inače bio sljedećeg ljeta.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor P	NOV	50,5	55,2	53,7
2.	PMI uslužni sektor P	NOV	43,0	45,8	51,4
3.	PMI kompozitni indeks P	NOV	42,5	47,4	52,1
4.	Povjerenje u sektor trgovine CBI	NOV	-35	-25	-23

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,89245 na nivo od 0,89832, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3275 na nivo od 1,3311.

JAPAN

Finansijsko tržište Japana je na početku sedmice bilo zatvoreno zbog praznika. Najnovije vijesti nagovještavaju da bi treći japanski stimulativni paket mogao iznositi 20 biliona JPY, dok ponovno širenje pandemije u Tokiju vrši pritisak na Vladu da suspenduje program subvencija „Go To Travel“.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio ne vidi hitnu potrebu za preispitivanjem okvira monetarne politike koja se trenutno implementira, jer udar Covid19 na ekonomiju i dalje drži inflaciju udaljenu od ciljanog nivoa 2%. Savjetodavni panel ministra finansija Asoa je saopštio da Japan mora da provodi politiku „mudre potrošnje“ kako bi podržao digitalnu transformaciju i bolju produktivnost, nego da samo jednostavno povećava obim stimulativnih mjera usljed pandemije. Vijeće za fiskalni sistem zahtijeva od Vlade da poveća napore ostvarivanja suficita primarnog budžeta do kraja fiskalne godine u martu 2026. godine, kako bi obnovila oslabljene javne finansije. U međuvremenu, Vlada Japana je smanjila prognoze oko kapitalne potrošnje u novembru, što je već peti put u ovoj godini, kako su kompanije nastavile da smanjuju investicije, te je saopštila da su sveukupni ekonomski uslovi i dalje ozbiljni zbog pandemije. Premijer Japana Suga je, na sastanku sa glavnim ekonomskim vijećem Vlade, obećao da će sastaviti paket sa fokusom na izlazak ekonomije iz, padnemijom uzrokovanog, pada putem tzv. zelenih investicija i digitalne inovacije. Ovo saopštenje je došlo nakon što je krajem sedmice objavljen podatak o oštroj padu stope inflacije u Tokiju tokom novembra, što predstavlja dodatnu zabrinutost za BoJ u vrijeme kada se

Japan suočava sa povećanim brojem zaraženih Covid19, što bi moglo da uspori tempo oporavka ekonomije.

U Tokiju je zatraženo od građana da smanje izlaske, kao i da ugostiteljski objekti skrate radno vrijeme jer se ovaj grad bori sa rastom broja zaraženih Covid19. Guverner Tokija Koike je ove korake najavio u srijedu, nakon što je u jednom danu broj zaraženih dostigao 401. U međuvremenu, prodaje japanskih obveznica u protekloj sedmici od strane stranaca su povećane, nakon što su japanske dionice bilježile rast i nakon što je JPY bilježio aprecijaciju. Prema podacima Ministarstva finansija sedmični odliv je dostigao vrijednost od 11,5 milijardi USD.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

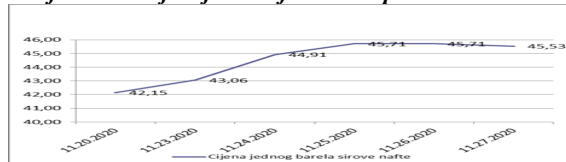
Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks (final.)	SEP	92,9	92,5	88,5
2.	Koincidirajući indeks (final.)	SEP	80,8	81,1	79,4
3.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	OKT	-5,9%	-6,0%	15,0%
4.	Stopa inflacije – Tokijo	NOV	-0,5%	-0,7%	-0,3%
5.	Prodaje u tržišnim centrima (G/G)	OKT	-	-1,7%	-33,6%
6.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G)	OKT	-0,5%	-0,6%	1,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 123,16 na nivo od 124,48. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 103,86 na nivo od 104,09.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,15 USD (35,55 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta uglavnom zbog povećanog optimizma na tržištu dionica, a što je rezultat pozitivnih vijesti koje se tiču vakcina protiv Covid19. Početkom sedmice cijena nafte je povećana i usljed optimizma na tržištu koji je uslijedio nakon što je u SAD započet formalni proces predsjedničke tranzicije. Predstavnici Rusije su saopštili da je isuviše rano da komentarišu svoju poziciju u OPEC+, ali su istakli da je kooperacija sa Saudijskom Arabijom bila efikasna. Sredinom sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi rast, iako su izvještaji iz ove industrije pokazali da su zalihe nafte povećane više nego što se očekivalo, podržavajući dalju nadu da će vakcina protiv Covid19 pojačati tražnju. Cijena nafte je nastavila da održava blagi trend rast, uprkos znakovima podjele među članicama OPEC+ svega nekoliko dana prije održavanja ključnog sastanka o tome da li će se produžiti plan smanjenja obima proizvodnje. Iako većina analitičara sa Bloomberg-a očekuje da će OPEC+ odgoditi planirano povećanje ponude nafte za tri mjeseca, odnosno do marta, pojedini vide šansu za kraće odlaganje zbog otpora od strane UAE i Iraka koji žele da se prodaja nafte nastavi. JPMorgan, takođe, ima ovakav stav te navodi da očekuje da će OPEC+ odgoditi prethodni plan smanjenja ponude za tri mjeseca. Takođe, JPMorgan očekuje da će se tržište normalizovati i da će se naći na predpandemijskim nivoima do 2022. godine, dok će se OPEC+ pridržavati strateškog sporazuma o obimu proizvodnje i tokom 2021. godine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 45,53 USD (38,06 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 8,02%, što predstavlja četvrti uzastopni sedmični rast cijene ovog energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.870,99 USD (1.577,96 EUR). Pojačani optimizam oko efikasnosti vakcine protiv Covid19 uticao je na jačanje optimizma investitora koji su smanjili ulaganja u zlato što je, posljedično, vodilo padu cijene ovog plemenitog metala. Pored toga, cijena zlata je bila pod uticajima ekonomskih indikatora u SAD, kao i političkih posljedica predsjedničkih izbora u SAD. U takvim okolnostima cijena zlata je tokom protekle sedmice smanjena na najniži nivo u posljednja više od četiri mjeseca, te je na kraju sedmice zabilježen nivo ispod 1.800 USD po jednoj finoj unci. Analitičari navode da je smanjena potražnja za fizičkim zlatom od strane ETF fondova, kao i sektora nakita, što bi moglo voditi ka najvećem padu cijene ovog plemenitog metala od 2013. godine, pri čemu se pad na ispod 1.700 USD po jednoj finoj unci navodi kao moguć. Od sredine sedmice cijena zlata se održavala na nivou od oko 1.800 USD s obzirom na to da investitori procjenjuju razočaravajuće ekonomske podatke koji su objavljeni za SAD i koji pojačavaju rizike oporavka, dok su prisutni odlivi zlata iz ETF-ova.

Nastavak optimizma oko efikasnosti vakcine protiv Covid19 kao i jasnija politička slika u SAD, uticali su da cijena zlata bude smanjena ispod 1.800 dolara po unci. Pojedini analitičari ističu da zlato ulazi u fazu silazne korekcije, te da će probijanje nivoa između 1.760-1.780 USD značiti otvaranje prostora za pad cijene ka nivou od 1.600 USD po unci.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.787,79 USD (1.494,43 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 4,45%, što predstavlja treći uzastopni sedmični pad cijene ovog plemenitog metala.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

